

DAVID VANN

CARIBOU
ADASI

ROMAN

Çeviri: CEM ALPAN

DAVID VANN
CARIBOU
ADASI

Can Yayınları 2066

Caribou Island, David Vann

© 2011, David Vann

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Bu eserin Türkçe yayın hakları InkWell Management LLC ve Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mayıs 2012

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © Shutterstock / Galina Andruško

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-07-1461-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

DAVID VANN
CARIBOU
ADASI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Cem Alpan

DAVID VANN, 1966'da Aleut Adaları'nda doğdu ve çocukluğunu Alaska'nın Ketchikan şehrinde geçirdi. 13 yaşındayken babası intihar eden David Vann bu olayın altında ezilmedi, tam tersine onu yaşama tutunmak için bir çıkış noktası olarak aldı ve *Legend of a Suicide* (Bir İntiharın Efsanesi) adlı ilk kitabında bu intiharı işledi. Ama 12 yıl boyunca hiçbir yayınevi onun kitabıyla ilgilenmeyince David Vann denizciliği seçti, kaptan ve tekne yapımcısı oldu. Oysa aynı kitap günümüzde edebiyat çevrelerinde büyük ilgi uyandırarak Fransa'daki Médicis Ödülü dahil 10 büyük ödül kazandı ve New Yorker Kitap Kulübü'ne seçildi; bir bölümü Türkiye'de geçen *A Mile Down: The True Story of a Disastrous Career at Sea* (Bir Mil Ötede: Denizde Talihsiz Bir Mesleğin Öyküsü) adlı anı kitabı çoksatarlar arasına girdi; *Last Day On Earth: A Portrait of the NIU School Shooter*, (Dünyadaki Son Gün: NIU [Kuzey Illinois Üniversitesi] Katili Steve Kazmierczak'ın Portresi) adlı kitabıyla AWP Kurgu-Dışı ödülünü kazandı. David Vann, profesör olarak San Francisco Üniversitesi'nde ders vermekte, ayrıca *Esquire*, *Outside*, *Men's Journal* dergileri ve *Sunday Times* gazetesi için düzenli olarak makaleler yazmaktadır. Son kitabı *Dirt* (Pislik) 2012'de yayımlandı.

CEM ALPAN, 1972 yılında İstanbul'da doğdu ve MÜGSF'de içmimarlık ve tasarım eğitimi aldı. 2004 yılından bu yana çeşitli yayınevlerinde editörlük ve çevirmenlik yapıyor. *Kara Kutu*, *Aşk Sürebilir mi?*, *Bazı Kadınlar ve Shakespeare Olmak* adlı kitapları Türkçeye kazandırdı.

“Annem gerçek değildi. Vakitsiz bir rüya, bir umuttu. Bir yerdi o. Burası gibi karlı ve soğuk. Bir nehrin yukarısındaki tepede ahşap bir ev. Bulutlu bir gün, binaların eskimiş beyaz boyası süzölmüş ışıkla her nasılsa daha parlak; ben okuldan eve geliyordum. On yaşında, avludaki kirli kar öbekleri boyunca bir başıma yürüyor, o dar verandaya çıkıyordum. O sırada aklımdan neler geçtiğini, kim olduğumu ya da neler hissettiğimi hatırlayamıyorum. Hepsi yok oldu, silindi. Evimizin sokak kapısını açtım ve kirişe asılı annemle karşılaştım. Üzgünüm dedim ve geri geri yürüyüp kapıyı kapadım. Tekrar dışarıda, verandadaydım.”

“Böyle mi dedin?” diye sordu Rhoda. “Üzgün olduğunu mu söyledin?”

“Evet.”

“Ah, anne!”

“Uzun zaman önceydi,” dedi Irene. “Ve o anda bile göremediğim bir şeydi, bu nedenle şu anda da göremem. Orada asılı bir halde neye benziyordu bilmiyorum. Bunların hiçbirini hatırlamıyorum, sadece böyle olduğunu biliyorum.”

Rhoda kanepede seğirterek annesine yaklaştı ve kolunu ona dolayıp yakınına çekti. İki de ateşe baktılar.

Önde metal siperlik vardı, küçük altıgenler; Rhoda onlara baktıkça, bu altıgenler, alevlerin altın rengini almış şöminenin arka duvarı gibi görünüyorlardı. Sanki isle kararmış bu arka duvar ateşle ortaya çıkabilir, başkalaşabilirmiş gibi. Sonra bakışı yön değiştirecek ve karşısındaki yenden siperlik olacaktı. “Keşke onu tanısaydım,” dedi Rhoda.

“Ben de,” dedi Irene. Rhoda’nın dizlerine hafifçe vurdu. “Uyumam gerek. Yarın yoğun bir gün olacak.”

“Burayı özleyeceğim.”

“Bize iyi bir ev oldu. Ama baban beni terk etmek istiyor ve bunun ilk adımı, o adaya taşınmak. Böylece elinden geleni yapmış süsü verecek.”

“Bu doğru değil, anne.”

“Hepimizin kuralları vardır Rhoda. Ve babanın başlıca kuralı, hiçbir zaman kötü adam gibi görünmemektir.”

“Seni seviyor, anne.”

Irene bir an durdu ve kızını kucakladı. “İyi geceler Rhoda.”

Sabah, Irene kütüklerin taşınmasında kendi payına düşenleri birbiri ardına kamyonlardan tekneye taşıdı. “Bunlar asla birbirine uymayacak,” dedi kocası Gary’ye.

“Onları azıcık planyalamam gerekiyor,” dedi kocası isteksiz bir ifadeyle.

Irene güldü.

“Teşekkürler,” dedi Gary. Tüm o imkânsız projelerine eşlik eden kaygılı, amansız ifadeye şimdiden bürünmüştü.

“Neden ahşap levhalardan bir kulübe yapmıyoruz?” diye sordu Irene. “Neden bir kütük ev olmak zorunda?”

Gel gelelim Gary cevap vermiyordu.

“Keyfin bilir,” dedi Irene. “Ama bunlar kütük bile değil. Hiçbirinin çapı on beş santimden büyük değil. Çubuklardan yapılmış barakalara benzeyecek.”

Skilak Gölü'nün yukarısındaki kamp alanındaydılar; gölün suyu, buzullardan gelen suyla, soluk yeşim taşı rengini almıştı. Alüvyondan ve derinlikten ötürü pul pul, yaz sonunda bile asla fazla ısınmazdı. Gölün üstündeki rüzgâr buz gibi ve daimiydi ve doğu kıyısından yükselen dağlarda hâlâ kar öbekleri vardı. Açık havalarda, doruklarının ardından, Irene birçok kez Cook Koyu boyunca sıralanan Redoubt ve Iliamna Dağları'nın beyaz volkanik zirvelerini, arka plandaysa Kenai Yarımadası'nın geniş çanağını görmüştü; bodur ağaçlar süngerimsi yeşillikler ve kızıl pembe yosunlar halinde sulak alanlarla daha küçük gölleri çevreliyor, bir otoyol güneşte gümüşü bir nehir gibi kıvrılıyordu. Çoğunlukla kamu arazileriydi. Onların ve oğulları Mark'ın evi Skilak kıyılarındaki yegâne evlerdi ya, bu evler de geriye, ağaçların arasına tıklmış olduğundan, göl hâlâ tarihöncesine ait ve vahşi görünebiliyordu. Gel gelelim kıyıda olmak da yetmemişti. Caribou Adası'na taşınıyorlardı şimdi.

Gary kamyonetinin arkasını, kumsala oturan teknenin kargo yüklenirken rampa görevi yapması için açık duran pruvasına yaklaştırdı. Her bir kütükte, tekneye çıkıp boyu boyunca yürüdü. Yürürken yalpalıyordu, çünkü teknenin kıcı su üstündeydi ve sallanıyordu.

"Lincoln kütükleri," dedi Irene.

"Bu kadar laf yeter," dedi Gary.

"İyi öyleyse."

Gary bir başka küçük kütük çekti. Irene diğer ucunu aldı. Gökyüzü azıcık karardı ve suyun rengi yeşim taşından mavi griye döndü. Irene başını kaldırıp dağa baktığında, bir yamacının beyaza büründüğünü görebildi. "Yağmur," dedi, "bu tarafa geliyor."

"Yüklemeye devam edeceğiz," dedi Gary. "İstersen montunu giyin."

Gary tişörtünün üstüne uzun kollu pazen iş gömleği

giymişti. Kot pantolonunu ve çizmelerini de. Yani üniformasını. Elli yaşlarında biri için hâlâ atletikti, yaşından genç gösteriyordu. Görünüşü hâlâ Irene'e çekici geliyordu. O anda tıraşsızdı, duş yapmamıştı, ama sahiciydi.

"Fazla uzun sürmemeli," dedi Gary.

Sıfırdan bir kulübe inşa edeceklerdi. Temeli bile olmadan. Planları, deneyimleri, inşaat izni de olmadan, kimselere danışmadan. Gary bunda diretti, sanki ikisi birlikte bu yaban hayata ilk ayak basanlarmış gibi.

Yüklemeye devam ediyorlardı işte ve yağmur, suyun üzerinden beyaz bir gölgeyle onlardan tarafa ilerledi. Bir çeşit perde, kasırga hattıydı, ama ilk damlalar ve rüzgâr, her zaman Irene'in görebildiğinin ötesine işleyerek önden vurur, görünmezdir ve bu her zaman onda şaşkınlık yaratır. O son anlar esirgendi. Ardından yel üfürdü, kasırga hattı vurdu ve koca koca, ağır damlalar kararlı bir şekilde boşandı.

Irene bir başka kütüğü ucundan kavrayıp yüzünü rüzgârdan saklayarak tekneye yürüdü. Rüzgâr yanlardan esiyordu şimdi, şiddetli çarpıyordu. Irene'in şapkası, eldiveni yoktu. Saçları keçe gibi olmuştu, burnundan damlalar akıyordu ve yağmurun gömleğinden sızarak kollarını, bir omzunu, sırtının üst kısmını ve boynunu ıslatmasıyla o ilk ürpertiye hissetti. Yürürken korunmak için bir omzunu kamburlaştırdı, elindeki kütüğü yerleştirdi, sonra da omzunu kamburlaştırarak geri döndü; şimdi diğer tarafı sırlıslık oldu ve Irene titredi.

Gary de sırtını kamburlaştırmış, Irene'in önü sıra ilerliyordu; gövdesi, sanki bacaklarına baş kaldırır gibi yağmura arkasını dönmüş, kendi yolunda gidiyordu. Başka bir kütüğü ucundan tutup geri adım atarak dışarı çektiği sırada, yağmur daha beter çarptı. Rüzgâr bastırılmış, hava, suyla dolmuştu, yakınlar bile beyazdı. Göl yok oldu, dalgalar kayboldu, kıyıyla bağlantı bir muamma

haline geldi. Irene kütüğü kavradı ve hiçliğe doğru ilerleyen Gary'yi izledi.

Rüzgâr ve yağmurun meydana getirdiği gürleme yüzünden, Irene başka hiçbir ses duyamıyordu. Sesini çıkarmadan yürüdü, pruvayı buldu, kütüğünü yerleştirdi, döndü ve artık sırtını kamburlaştırmadan geri yürüdü. Sakınmasını gerektirecek kuru bir parçası kalmamıştı artık. Baştan aşağı sıırılsıklamdı.

Gary onun yanından geçti; sanki ilk defa açılan kanatlar gibi dışa kavis yapmış kollarıyla bir tür kuş adamı andırıyordu. Islak gömleğini teninden uzaklaştırmaya mı çalışıyordu, yoksa kollarını hazır durumda tutarak, savaşmak için içgüdüsel bir ilk tepki mi veriyordu? Kamyonun haznesinin önünde durduğunda, burnunun ucundan sular aktı. Çatık kaşları ve küçülmüş gözleriyle dikkat kesilmişti.

Irene ona doğru yaklaştı. "Durabilir miyiz?" diye seslendi teknenin kış tarafından.

"Bu yükü adaya boşaltmak zorundayız," diye geri seslenip bir başka kütüğü çekti Gary, böylece Irene de onu takip etti, cezalandırılmakta olduğunu bilmesine rağmen. Gary bunu asla açıkça yapamazdı. Yağmura, rüzgâra, projenin getirdiği aşikâr gereksinimlere yastıyordu arkasını. Belli ki bir cezalandırma günü olacaktı bu. Gary bu yolda ilerleyecek, saatlerce uzatacak ve onları kader gibi, amansız bir kararlılıkla ileri sürecekti. Onun için bir çeşit zevkti bu.

Irene peşinden gitti, çünkü bir kez dayandı mı, cezalandırabilirdi. Sıra ona da gelecekti. Yıllar yılı, karşı koymaksızın birbirlerine yaptıkları buydu işte. Öyle olsun, diye düşünecekti. Peki, öyle olsun. Bekle ve gör sen, demek anlamında.

Yağmur altında kütükleri taşıyarak bir yarım saat daha geçti. Irene baştan aşağı ürpermişti, bunun sonun-

da hasta olacaktı. Kamyonun kabininde tuttıkları yağmurluklarını giymiş olmalıydılar, ama birbirlerine karşı güttükleri inat buna imkân vermiyordu. Gary ona teklif ettiğinde montunu almaya gitmiş olsaydı, onları yavaşlatmış, işi aksatmış olacaktı ve bu, başın belli belirsiz sallanması, hatta bir iç çekmeyle hanesine aleyhinde kaydedilecek, ama Gary'nin yeterince uzun süre dert etmiyormuş gibi yapmasıyla, ortadan kaldırılacaktı. Her şeyin ötesinde, Gary sabırsız bir adamdı; hayatının genel şekline, kim olduğuna, ne yaptığına ve ne hale geldiğine karşı sabırsız; karısına ve çocuklarına karşı sabırsız, en nihayetinde de, incir çekirdeğini doldurmayacak tüm o işlere, doğru yapılmayan her faaliyete, her tür hava muhalefetine karşı sabırsızdı. Genel ve kalıcı bir sabırsızlık, Irene'in otuz yıldan uzun süredir içinde yaşadığı, tenefüs ettiği bir element olmuştu.

Son kütük de nihayet yüklendi ve Gary ile Irene pruva rampasını yerine yerleştirdiler. Ağır değildi, güven vermiyordu. Siyah lastik, teknenin borda tahtalarına temas ettiği yerlerde, bir mühür meydana getiriyordu. Adadan gidiş gelişlerinin tek yolu bu rampa olacaktı işte.

"Kamyonu park edeceğim," dedi Gary ve ağır adımlarla kayalara doğru yürüdü. Yağmur devam ediyordu, ama sağanak halinde değildi artık. Yön bulabilecek kadar görüş mesafesi vardı ya, birkaç mil ötedeki adanın görünmesine yetmiyordu. Irene gölün ortasına geldiklerinde neler olacağını merak etti. Kıyılarından birini görebilecekler miydi? Yoksa sadece çevrelerini saran beyazı mı göreceklerdi? Teknede GPS yoktu, radar ya da derinlikölçer de yoktu. Altı üstü bir göl, demişti Gary, bayilikteyken. Altı üstü bir göl bu.

"Tekne su almış," dedi Irene, Gary geri döndüğünde. Kütüklerin altından akıp özellikle teknenin kış tarafında toplanmış, onca yağmurla otuz santim derinliğe ulaşmıştı.

“Açılır açılmaz çaresine bakarız,” dedi Gary. “Motoru çalıştırmadan bataryayı sintine pompası için kullanmak istemiyorum.”

“Peki, plan ne?” diye sordu Irene. Kütükler yüzünden ağırlaşmış tekneyi karadan nasıl iteceklerini bilmiyordu.

“Biliyorsun, bunu bir tek ben istemedim,” dedi Gary. “Sadece benim planım değil bu. İkimizin planı.”

Bu bir yalandı, ancak şimdi, burada, yağmurun altında irdelemek için fazla büyük bir yalandı. “İyi,” dedi Irene. “Tekneyi kumsaldan nasıl kurtaracağız peki?”

Gary birkaç dakika tekneye baktı. Sonra eğilip tekneyi itti. Kımıldatamadı bile.

Teknenin ön tarafı karadaydı ve tamamen dolu olduğundan bu noktadaki ağırlık Irene’in tahminince yüzlerce kilo olmalıydı. Belli ki Gary düşünmemişti bunu. İşe başladıktan sonra ne yapacağını planlıyordu.

Gary bir o yana, bir bu yana yürüdü. Kütüklerin üzerinden kış tarafına tırmandı, dıştan takma motora sırtını dayayıp tekneyi sallamak için bütün gücüyle itti, gel gelelim tekne sanki kurşundan yapılmıştı. Kımıldamadı bile.

Bunun üzerine Gary ön tarafa doğru emekleyip kıyıya atladı ve bir süre tekneye baktı. “İtmeme yardım et,” dedi en sonunda. Irene yanına, onun hizasına geldi, Gary saydı, “bir, iki, üç,” ve birlikte pruvadan ittiler. Ayakları siyah çakıllarda kaydı, ama başka bir hareket yoktu.

“Hiçbir zaman kolay olmaz,” dedi Gary. “En ufak bir şey bile. Hiçbir şey yolunda gitmez.”

Sanki söylediklerini kanıtlarcasına, yağmur yeniden şiddetlendi ve rüzgâr, buzuldan yayılan soğukla hızını artırdı. “Budalanın teki olup işler daha ne kadar berbat edilir denemek istiyorsan, başlangıç için burası iyi bir yer.” Irene, Gary’nin herhangi bir yorumu takdir etme-

yeceğini biliyordu gerçi. Destek olmaya çalıştı. “Belki yarın geri gelebiliriz,” dedi. “Havanın bir parça düzelmesi bekleniyor. Yükü boşaltıp tekneyi indirir, sonra tekrar yükleyebiliriz.”

“Hayır,” dedi Gary. “Yarına bırakmak içime sinmiyor. Yükü bugün taşıyorum.”

Irene dilini tuttu.

Gary ağır ağır kamyonu yollandı. Irene ısınmak ve kurumak özlemi içinde, yağmurun altında sırlıklam bekledi. Evleri çok yakında, birkaç dakika ötedeydi. Sıcak bir duş alıp şömineyi yakmak...

Gary kamyonu, ağaçların çevresinde bir yay çizerek kumsala, sonra da aşağı doğru sürerek tamponu pruvaya yaklaştırdı. “Ne kadar yaklaştı söyle,” diye bağırdı kamyon camından.

Irene ilerleyip ona söyledi ve Gary, tamponun ucu dokunana kadar yavaşlayarak ilerledi.

“Tamamdır,” dedi Irene.

Gary azıcık gaz verdi ve arka tekerlerin altından çakıllar fırladı. Tekne kımıldamadı. Birinci viteste dört çekere geçti, daha fazla gaz verdi; dört teker de yeri kazıyor, çakıllar kamyonun altına vuruyordu. Tekne kaymaya başladı, sonra hızla suya indi ve bir yay çizerek sürüklendi.

“Pruva halatını yakala!” diye bağırdı Gary, kamyonun camından. Irene kumsalda serbest duran halatı yakalamak için atıldı. Yakaladı ve topuklarını çakıllara batırıp baskı azalana kadar geri çekti. Sonra oraya öylece serilerek, koyu beyaz gökyüzüne baktı. Yüzüne vurmadan önce, yağmur damlalarını çizgi çizgi seçebiliyordu. Eldivenleri olmadığından elleri soğuk, naylon halatsa pürüzlüydü. Çakıllar ve daha büyük taşlar, başının arkasına batıyordu. Giysileri ıslak ve soğuk bir dış kabuk olmuştu.

Gary'nin kamyonu park yerine geri sürdüğünü, ardından da uzun, kararlı adımlarla geri dönerken çizmelerinin çıkardığı sesleri duyabiliyordu.

"Tamamdır," dedi Irene'in başında durarak. "Hadi gidelim."

Irene'in istediğiysse Gary'nin yanına uzanmasıydı. İki birlikte, bu sahilde. Vazgeçmeleri, halatı serbest bırakmaları, teknenin sürüklenmesine göz yumarak kulübeyi, yıllardır yolunda gitmeyen her şeyi unutup gerisin geri evlerine dönüp ısınmaları ve yeni baştan başlamaları. O kadar da imkânsız değildi. İki de kararlı olursa, yapabilirlerdi.

Onun yerine soğuk suda yürüyerek tekneye tırmandılar, çizmelerinin üstünden dizlerine kadar vuran dalgalara rağmen. Irene, bunu neden yaptığını düşünerek kütüklere asılıp kendini yukarı çekti ve ayaklarını içeri aldı. Kimliğinin Gary'nin yanındaki dönüşümünü, Alaska'daki dönüşümünü başlatan ilk hareketi, hemen şimdi durup eve dönmesini bir şekilde imkânsız kılan o hareketi düşünerek.

Nasıl olmuştu bu?

Gary motorun başında, gaz vermek için tüpün lastiğini sıktı, jikle çekti ve kaytan halatına asıldı. Motor ânında alev aldı, muntazam çalışarak ısınan suyu ve Irene'in alışkın olduğundan daha az miktarda dumanı dışarı püskürttü. Dört devirli iyi bir motordu; saçmalık derecesinde pahalı, ama en azından güvenilir. Irene'in son istediği fırtınada, gölün ortasında sürüklenmekti.

Gary sintine pompasını çalıştırdı ve yan tarafta yoğun bir su akıntısı oldu, her şey kısa sürede kontrol edilebilir gibiydi. Sonra Irene, pruvadaki eğikliği gördü. Teknenin önü, Gary'nin kamyonla ittiği yerden bükülmüştü. Bükülme aşırı değildi ya, Irene yine de kapağın borda tahtasıyla bittiği yerdeki fitili kontrol etmek için

öne ilerledi; içeri su sızdığını görebiliyordu. Yükleri öyle ağırdı ki, pruva rampasının bir kısmı suya batmıştı.

“Gary,” dedi, ama o, geri geri yarı çember çizip motoru ileri vitese almıştı bile. İşine odaklanmış, Irene’le ilgilenmiyordu. “Gary!” diye bağırdı ve bir kolunu salladı.

Gary vitesi boşa alıp, bakmak için ilerledi. Dişlerini birbirine kenetleyerek homurdandı. Ama sonra geri dönüp motoru vitese taktı. Tek kelime etmedi, devam mı etsinler ya da önce tamir mi ettirsinler, tartışmadı bile.

Gary hızlı gitmeyerek saatte beş on mili aşmasa da, yatık bir pruvayla rüzgâr dalgalarına bodoslamadan giriyordu ve her bir dalga, onları baştan aşağı sırlıklam eden sert bir serpinti darbesi demekti.

Irene Gary’le yüz yüze gelmek için dalgalara sırtını döndü, ama o da arkasını dönmüş, kerteriz almak için yavaş yavaş terk ettikleri kıyıya bakıyordu. Kamyon ağaç öbekleri arasından hâlâ görünebiliyordu. Kamp alanında park edilmiş başka araba yoktu. Genellikle bir-iki tekne ve kampçı olurdu, ama bugün, başlarına bir şey geldiği takdirde birkaç saniyede bir vurup patlayan suyla, ıslanarak koyulaşmış kütük yığınıyla, alçak küpeşte ve sintine pompasından gelen düzenli su akıntısıyla baş başaydılar. Hani neredeyse yeni bir tür kapalı yük arabasıyla¹, yeni bir ev kurmak için, yeni topraklara doğru ilerliyordular.

1. Burada Amerika’ya ilk gelenlerin bindikleri üzeri bezle örtülen arabalara gönderme yapıyor. (Y.N.)

Rhoda'nın yıpranmış Datsun B210'u, arazi arabası değildi. Tırmanırken arabanın yolu tutmasına dikkat etti, ama tekerlerin çamurda kaydığını hissedebiliyordu. Hızla ön camına çarpan yağmurdan, ötedeki yeşil ağaçların bulanık lekesinden ve kıvrılıp giden kahverengi çamurlu ve çakıllı yoldan başka bir şey gördüğü yoktu. Doğru kamyonu bulmak için yıllar yılı bayileri dolaşmıştı, ama iş tokalaşma safhasına geldiğinde, asla yeterli parayı bir araya getirememişti. Zaten asıl istediği bir SUV'ü, kamyon değildi, ki maaşına zam yapılacağı ve bir dişiyle evlenmek ümidi içinde olduğundan, uzun süre bekleyeceğini sanmıyordu.

Bu düşünceler Rhoda'nın aklına Jim'i getirdi; kendisi akşam yemeği olarak o mutat pankeklerini yiyip onun nerede olduğunu düşünmekteydi herhalde. Bu pankeklerin üstüne koymak için konserveden şeftali dilimlerini çıkarıp bir yandan da gereksiz yere çatalıyla konservenin yanlarını tıkratıyor olmalıydı. Ancak Rhoda keyfinin yerine geldiğini hissetti ve Jim'i düşünerek tadını kaçırmak istemedi.

1. (İng.) Sportif arazi aracı. (Ç.N.)

Anne babasının evine doğru yokuş yukarı çıkarken, kamyonun gitmiş olduğunu gördü. Kütükleri taşımaları-na yardım etmek için geç kalmıştı. Yine de arabadan indi ve çiçek tarhlarını arkasında bırakarak kapıya koştu.

Rhoda'nın ebeveynleri, zamanla birçok yerine ek yapıldığı için, birbirlerine son derece uyumsuz parçalar-la garip bir şekilde şişkin görünen tek katlı küçük bir kulübede yaşıyordu. Rhoda'nın babası, yirmili yaşlarının ortasında California'dan taşınırken kaşif ve dağ adamı hayatı yaşamayı düşlemiş, şimdiye kadar Alaska'ya has tüm o donanımları edinmişti. Çivilerden sarkan Kanada, Amerika geyiği, rengineyiği, karaca, dağkeçisi ve Dall koçu boynuzları çatı çizgisine kadar dış duvarlar boyunca sıralanıyordu. Kapının sağındaki kabarık çiçek tarhının arasında eski bir el tulumbası, küçük bir savak ve madencilik işine ait paslanmış kap kacak, kazma, eski tahtalar gibi, Anchorage'ın kuzey doğusundaki Hatcher Geçidi madeninden toplanmış, ama ayrıca bazı koleksiyoncu-lardan ve gayriresmî satışlardan da alınmış bu tip şeyler vardı. Kapının solundaki duvarın sonuna doğru, babası-nın şömüne için istiflediği odunlarla, dökme demir ve nikelden antika bir soba, odun yığını ile kapı arasında da, deri kayışlar ve tahtası yağmur, kar, rüzgâr ve nadiren kendini gösteren güneşle her yıl biraz daha çürüyen eski bir köpek kızıağı vardı. Burası Rhoda için her zaman bir hurdalığı anımsatmış, utanç kaynağı olmuştu. Onun hoşuna giden, çiçekler ve yosun bahçesiydi. On iki çeşit yosun ve aralarında çok nadir bulunanlar da olmak üzere, Alaska yöresine ait çeşit çeşit yabancı çiçek. Kraltacı ve yakıotu ile acıbaklanın, beyaz ve pembeden en koyu morumsu maviye kadar her rengi vardı burada, ama he-nüz sadece yakıotları çiçek açmıştı

Rhoda tekrar kapıya vurdu, ama kimse yoktu. Ara-basını kamp alanı ve yükleme rampasına doğru sürdü.

Belki onları orada yakalardı ya, yine de böyle bir günde yola çıkmakta ısrar etmelerine bir anlam veremedi. Evde oturmak varken?

Tepeden kamp alanına inerken, arabanın tekerleri biraz kaydı. Park yerinde kamyonlarını gördü ve arabasını su sınırındaki rampaya doğru sürdü. Tekne yoktu. Etrafta kimsecikler yoktu. Böyle bir havada çıktıklarına göre annesiyle babası delirmiş olmalıydı. Daha iyi bir havayı beklemek varken? İnşa edilecek olan gelmiş geçmiş tüm kulübe hayallerine noktayı koyacak ideal kulübe ya da o tip bir zırva olsa bile. Ne ki Rhoda'nın asıl anlayamadığı, annesinin buna nasıl izin verdiğiydi.

“Her neyse,” dedi ve kasabaya doğru yola çıktı.

Rhoda ve Jim, Kenai Nehri'nin ağzına bakan, sivri çatılı geniş bir evde oturuyorlardı. Jim'le birlikte olmanın artlarından biriydi bu. Dikine açılı üçgen çatı, Rhoda'ya Wienerschnitzel¹ bayilerini hatırlatıyordu, ama üstündeki karı kolayca döküyor ve öndeki salonla arkadaki büyük yatak odasında altı metrelik tonozlu bir çatı meydana getiriyordu. Üç metreyi bulan çiftcam pencerelerden Cook Koyu'ndaki günbatımı görülebiliyordu; açıktaki kirşlerin verniğiye o baraka tipli eski şaraphanelerdeki gibi koyuydu ve tüm mobilyalar İskandinav ağacı ve derisinden-di. Bir zamanlar Rhoda'nın düşünüyü kurduğu evlere benziyordu.

Ve işte burada yaşıyorum, diye düşündü, mutfak tezgâhının başında, bir av köpeği dışkısına ait küçük numuneleri analiz etmek için cam tüplere koyarken.

“Ben yemek yerken şunu yapmasan iyi olur,” dedi Jim. Tezgâhın diğer tarafında, pankekleriyle konserve şeftalilerini yemekteydi.

1. Şnitzel servisi yapan bir fast food lokanta zinciri. (Ç.N.)

“Alış artık,” dedi Rhoda. “Altı üstü köpek boku.”

Jim güldü. “Süpersin.”

“Asıl sen süpersin,” dedi Rhoda. Ne de olsa altı üstü bir yıldır birlikte yaşıyorlardı. Rhoda’nın önceki erkek arkadaşı ayrı bir hikâyeydi; her gün doğa şartlarından, sanayiden, devletten şikâyet edip yakınan, bir o kadar da esrareniz ve anlaşılmaz bir balıkçıydı. Bir sene halibutun fiyatı çok düşüktü, ertesi sene avlanma ruhsatı bedeli çok yüksekti, her sene deniz onu yutmak için fırsat kolluyordu. Dinlemek sıkıcıydı, bedeliyse bedava birkaç halibut dilimi küçük bir karavan ev olmuştu. Oysa Jim’le birlikte, sınırsız miktarda şeftali konservesine ve dilediği kadar Krusteaz pankek karışımına sahipti.

Rhoda gülümsedi. Mutlu olduğunu fark etti. Ya da yeterince mutlu. Plastik şırıngayı bıraktı ve Jim’in arkasına dolanıp hafifçe kulağına üfledi.

Skilak Gölü kıyısında, dalgalarla ve bir yığın kütükle boğuşan anne babasından yaklaşık bir mil uzaklıkta, Mark, sevgilisi Karen ve Coffee Bus’tan¹ arkadaşı bir çiftle birlikte elbiselerini çıkarmaktaydı. Mark ateşe odun attı ve hep birlikte saunaya girip arkalarından kapıyı kapadılar. Bir kapısı dar iskeleye açılan sauna gölün hemen kıyısında, sıcak ve karanlıktı. Saunanın penceresi yoktu, tahtaların altından katranlanmış kâğıtla yalıtılmıştı; oturulan ve ayak konulan sıralar o kadar yüksekti ki, başı tavana değiyor, uzun boylu biri eğilmek zorunda kalıyordu. Mark her zaman, kamçılama kullanmak için yapraklarıyla birlikte kızılağaçtan bir-iki dal-la gelirdi buraya. Herkes bir güzel ter döktükten, buhar, kırmızı ışıktaki birbirlerini ancak seçebildikleri hale gele-

1. Bir yanı açılarak kafe olarak kullanılan büyük otobüs. (Y.N.)

cek kadar yoğunlaştıktan hemen sonra, Karen başını dizleri arasına alacak şekilde çömelip elleriyle ayak bileklerini sımsıkı tuttu ve Mark onu kırbaçlamaya başladı. Kanı yüzeye getirip dolaşımı devam ettirmek içindi bu. İnsanı uyandırıyor da, hatta hafiften iyileştirici ve arındırıcı bir yanı da vardı. Hışırtilı bir darbe sesi duyuluyor, Mark'ı sırsıklam terletip, Karen'e acı vererek, ikisini de nefes nefese bırakıyordu.

Sıra Mark'ın çömelip tortop olmasına geldi. Derisi o kadar kaygan ve tuzluydu ki bileklerini kavrayamıyor, ellerini kenetleyemiyordu, bu nedenle Karen kamçılama başladı. Sıradaki ayağının altındaki tahtalara tutundu. Karen bir ritim tutturup elinden geldiğince şiddetli vurup bir süre sonra sesiyle de destekledi ve en sonunda, her bir darbeye derinden gelen çığlıklar atmaya başladı. Diğer eliyle Mark'ın ensesini kavrayıp yaprakların çoğu dökülene kadar, küçük dalları sökülene kadar kamçıladı onu ve sonunda inlemekte olan Mark'ın üstüne yığıldı.

Sonra Carl ile Monique de denemek istedi. Mark yeni dallar bulmak için sendeleyerek dışarı çıktı ve geri dönüp Monique'i kamçılama teklif etti, ama Monique dallardan birini kaptı ve o seksi sesiyle usulca, "Hayır, Carl'ı kamçılama istiyorum," dedi. Böylece Carl, -sanki biraz tereddüt ederek- eğildi ve Monique'in ona sert bir darbe indirmesiyle acıyla haykırdı.

"Hey," dedi. "Gerçekten acı ama!"

"Başını eğ!" dedi Monique. "Ayak bileklerini tut." Sonra birkaç yumuşak darbenin ardından kademe kademe sertleştirdi vuruşlarını. En sonunda, Monique'in yardım istemesi üzerine Mark, Carl'ın başını eğik tutuyordu ki, Monique "Tanrım, nefes alamıyorum," diyerek parçalanmış kamçıyı bırakıp sendeleye sendeleye iskeleye çıktı ve balıklama göle atladı.

Diğerleri de onu takip etti. Oyunbozanın teki oldu-

ğunu bu kez de kanıtladı Carl. En son o atladı, sonra yüzüne sessiz bir çılgılık atar gibi acılı bir ifade verip panik içinde iskeleye köpekleme yüzdü. Tahtaların üzerine nefes nefese yatıp buna inanamadığını söyleyerek, suyun soğukluğuna, buz gibi olduğuna, buzullara sövüp durdu. Aslında bir anlamda doğrudu, zira göl suyu buzullardan besleniyordu.

Diğerleri ona kulak asmayıp sağanak yağmurun, hiç kesilmeyen rüzgârın ve tepeleri görünmez olmuş dağların güzelliğine dikkat çekerek birkaç yüz metre yüzdüler.

“Canlıyım,” dedi Monique. “En aptal şeyler bile gerçek. Bir daha asla ölü olmak istemiyorum.”

Sonra hep birlikte sudan çıkmak zorunda kaldılar, yoksa gerçekten öleceklerdi. Zaten hissizleşmişlerdi. Hep birlikte saunaya doluşup ikinci tur için kafa bulmaya karar verdiler.

“Dünyanın en iyi otu,” dedi Mark, en sonunda nefes vererek. “THC oranı en yüksek olanı.”

Karen her zamanki gibi, yarı donmuş bir hal aldı. Çok daha etkisiz bir esrar türüne alışkındı, Alaska malı fena vuruyordu ona. Böylece Mark, Monique’i, istediği gibi süzmekte sakınca görmedi. Monique uzun boyluydu ve Clinique için modellik yapan o kadın gibi, Avrupalıları andıran kısa, koyu saçları vardı. Yanında yatan bu kadının sertleşmiş meme uçları ve mermer, kaymaktaşı ya da o tip bir şeyle karşılaştırmayı hak eden cildiyle bir modeli andırması, Mark’ı tahrik etti. Boynuna dokunmak için elini uzattı.

“Tabii ya,” dedi Monique, elini iterek. “Ne de olsa prensin sen.”

“Hey,” diye tepki gösterdi Carl.

“Kes sesini,” dedi Monique. “Erkeklik taslamanın yeri değil. Keyfimi bozmayın.”

“Kafayı fena buldum,” dedi Karen ve ellerini kaldırıp arkasındaki duvara yığılarak kafasını vurdu.

Bunun üzerine Mark onun tekrar oturmasına yardım etti, sıcak kayalara su serpti ve patlayan buhar bulutuyla, bu üç turluk İskandinav âdetinin ikincisine başladılar.

*David Vann, Alaska
coğrafyasından çarpıcı
manzaralar aktararak
günümüz insanının trajedisini
ortaya çıkarabilen bir yazar.*

Otuz yıl boyunca düşünüyordu kurduğu hayatı gerçekleştirmeye karar veren Gary, nihayet karısı Irene'i de ikna ederek yola koyuldu: Alaska'nın buzul göllerinden birindeki Caribou Adası'nda bir kulübe inşa ederek medeniyetten uzakta, vahşi doğada yaşayacak, her şeyi geride bırakarak yıllardır özlemini çektikleri huzura kavuşacaklardır. Ancak erken bastıran kış, bu ıssız adadaki çetin doğa koşulları ve kocasıyla arasındaki derin iletişimsizlik, Irene'in ruhsal dengesini bozacak, geçmişindeki trajedinin hayaletleri geri dönecektir.

Yazar, fonda, Alaska'nın haşın ama muhteşem bir güzelliğe sahip coğrafyasını yansıtan *Caribou Adası*'yla, çözülen bir evliliğin üzerinden sevgiyi, sevgisizliği, iletişimsizliği ve yok olup giden fırsatları sakinmasız bir gözle tasvir ederek günümüzün trajedisini anlatıyor. David Vann, dünya çapında ses getiren birçok ödülün sahibi *Legend of a Suicide* (Bir İntiharın Efsanesi) adlı öykü kitabının ardından ilk romanıyla, Amerika'dan dünya edebiyatına bir armağan...

Kapak resmi: GALİNA ANDRUŞKO

ISBN 978-975-07-1461-0

9 789750 714610